

Döden är absolut

Döden är inte relativ, den är absolut. Det spelar ingen roll om du dör kött-döden, lakto-döden eller ovo-döden. Döden är oåterkallelig och innebär att den som dödas går miste om alla framtida upplevelser. På det sättet är döden alltid en förlust för alla individer som drabbas av den.

Där många andra dåliga saker vi gör mot varandra ofta kan kompenseras på något sätt, går det inte att kompensera för döden. Om jag dödar dig idag kan jag baka hur många kakor som helst åt dig i morgon, men det gör inte döden ogjord. Den förlust jag åsamkat dig kan inte kompenseras.

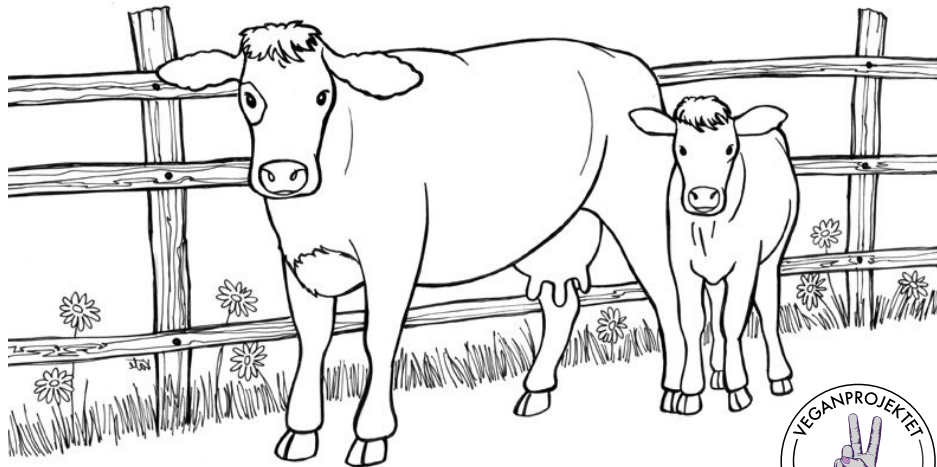
Detsamma gäller dödandet av ickemänskliga djur. Det spelar ingen roll att många av dem inte verkar ha några framtidsplaner eller att de inte har någon uppfattning om vad döden är. Döden är ändå en oåterkallelig förlust, ett berövande av något de annars skulle ha haft: en framtid.

Lakto-ovo-vegetarism bidrar otvivelaktigt till dödande av ickemänskliga djur, och därmed till oåterkalleliga förluster för de som drabbas. Dessa förluster är absoluta, inte relativa. De kan inte kompenseras med argumentet ”visst, jag dödade några, men jag lät i alla fall blir att döda ännu fler”.

Lakto-ovo-vegetarismen må vara normbrytande på en del sätt i dagens samhälle. Men den förblir ändå en del av själva problemet, en del av det systematiska djurförtrycket.

I själva verket kräver respekten för djurs rättigheter ett avståndstagande från allt våld och dödande. Veganism är inget ”tillval” för ett litet fåtal som vill vara lite extra snälla mot djuren. Djurrätt börjar i själva verket med veganism. Allt dessförinnan är direkt deltagande i djurförtrycket.

Och det var väl inte därför du blev vegetarian?

Texten är ursprungligen ett blogginlägg av djurrättsaktivisten Per-Anders Svärd.

Du blev väl inte vegetarian för att fortsätta plåga och döda djur?

Veganism betyder att man inte konsumerar djurprodukter. Enkel tumregel: Inga delar av djur eller saker som kommer ut ur djur. Som hudar, kött, mjölk och ägg till exempel.

Veganism uppfattas ofta som en konstig idé. Många tycker att det är något tossigt och helt verklighetsfrämmande. Men det finns en grupp som inte nödvändigtvis tycker att veganism är något helt tossigt. Denna grupp är lakto-ovo-vegetarianerna. De vet redan att det ligger något i det där med att ickemänskliga djur är kännande varelser som har rätt till respekt. De vet också att de inte behöver äta kött. Men de fortsätter att dricka mjölk (lakto) och/eller äta ägg (ovo).

Varför då?

En del lakto-ovo-vegetarianer verkar tro att de slutar bidra till dödandet av ickemänskliga djur när de slutar äta deras kött. Men så är det inte. Tvärtom dödas djur som en direkt konsekvens av både ägg- och mjölkkonsumtionen. Bläddra för att läsa hur det går till.

Så här lakto-plågas och lakto-dödas djur

Om du ska kunna köpa mjölkprodukter i affären måste det först komma mjölk ur en ko. Men kon får bara mjölk i juvren om hon får en kalv först. Det hela är en basic däggdjurs-grej. Fråga din mamma om du inte tror mig.

Men redan här börjar övergreppen, genom att korna som regel tvångsinsemineras för att bli med kalv. Mjölkdirckare stöder alltså sexuella övergrepp på djur. De betalar för att det ska fortsätta.

Vidare: Efter att kon har levt i fyra-fem år så börjar hon producera mindre mjölk och blir mindre lönsam. Alltså slaktas hon för att ersättas av en ny ko som är yngre och kan producera mer mjölk per foderenhet som stoppas i henne.

En del av dessa ersättningskor är döttrar till de slaktade mjölkkorna. Men mjölkkorna föder också till hälften hankalvar. Dessa producerar ingen mjölk och ger alltså ingen vinst till mjölkindustrin. Därför föds de som regel upp för att dödas för sitt kött. Lakto-vegetarianer köper förvisso inte detta kött, men genom sitt mjölkdirckande subventionerar de ändå köttet och gör det billigare för andra att köpa.

Alltså: Fler djur dödas om du dricker mjölk än om du slutar med det. Dödandet av djur är en direkt effekt av mjölkdirckande.

Så här ovo-plågas och ovo-dödas djur

Äggen då? Ungefär samma visa.

De hönor som används i dagens äggproduktion är stenhårt avlade för att lägga många ägg – över 300 per år. Och helst stora ägg också. Ni börjar fatta problemet va? Ibland följer faktiskt hönans insida med ägget ut.

Sedan är det allt det där med trånga burar förstås, som de flesta redan känner till. Däremot känner inte många till att så kallade ”frigående” hönor som regel bara går ”fritt” inomhus i grupper om tusentals med pyttelite yta per individuell höna. Som jämförelse ska nämnas att hönornas förmödrar och förfäder brukade leva i grupper om 20-30 individer. Trängseln i den moderna äggproduktionen leder lätt till stress och aggressivitet. Hönorna sliter fjädrarna av varandra eller börjar hacka på varandra. Beteendet sprids lätt och kan sluta i kannibalism.

En sak till som många inte känner till är vad som händer med tuppsycklingarna som kläcks. För varje befruktat ägg som det kommer en höna ur, så kommer det förstås en tupp ur ett annat. Och precis som hankalvar inte ger någon mjölk så ger tuppsycklingar inga ägg. De är således värdelösa för äggindustrin. Det skulle bara kosta att ge dem mat.

Så vad händer då med tuppsycklingarna? Kom ihåg att de tillhör samma hårt avlade ras som sina mammor. De skiljer sig dramatiskt i storlek från de kycklingar som avlats fram för köttindustrin (så kallade ”broilerkycklingar”) så det går inte att konkurrera genom att föda upp dem för köttets skull.

Lösningen är enkel. Strax efter kläckningen sorteras kycklingarna efter kön (vilket är svårt att se när de är så unga, så därför finns det specialtränad personal för sånt på kläckerierna) och sedan gasas småtupporna ihjäl. Ungefär 5 miljoner kycklingar per år dödas på detta sätt varje år. Bara i Sverige.

Alltså: Massor av fåglar dödas som en direkt effekt av att du fortsätter konsumera ägg.

Är inte lakto-ovo-vegetarism bättre än ingenting?

Okej, nu vet alla hur det går till. Frågan är då följande: Blev du verkligen lakto-ovo-vegetarian för att du ville fortsätta att plåga och döda djur?

Jag tror inte det. Jag tror att du blev det till stor del för att du ville sluta delta i djurförtrycket.

Men så blev det alltså inte. Så därför hoppas och ber jag att du tar ett ögonblick till att återigen överväga veganism som alternativ.

En del svarar nu att lakto-ovo-vegetarism är bättre än ingenting. Att det i alla fall är ett steg i rätt riktning. Ja, det kan det vara – i den bemärkelsen att många först blir lakto-ovo-vegetarianer för att sedan gå över till veganism. Så gjorde jag själv, och så gjorde de flesta veganer jag känner.

Men det vore fel att på denna grund stanna upp och nöja sig med lakto-ovo-vegetarism som ett ”okej” stadium.

För det första borde det vara uppenbart av det ovanstående att det direkta bidraget till djurens lidande förblir enormt även om man ”bara” konsumerar mjölk och ägg. Det går inte att försvara ett övergrepp med att man i alla fall inte gör något ännu värre. (Det är inte okej att jag oprovocerat slår ner dig och sedan försvarar mig med att jag i alla fall inte sparkade på dig när du låg ner.)

För det andra bidrar lakto-ovo-vegetarismen till att upprätthålla idén att djur ytterst finns till för oss att använda som resurser. Samtidigt göder den fördomen att människor inte kan klara sig utan att äta åtminstone några produkter från andra djur.

För det tredje figurerar det ett lurigt feltänkande här som ofta får oss att blanda ihop matfrågan med andra moraliska och politiska frågor. I många andra fall går det nämligen att våga upp något ont man gör genom att också göra något gott.

Till exempel kanske jag slarvar med sopsorteringen ibland, men eftersom jag ytterst sällan kör bil så kan jag argumentera för att min totala negativa miljöpåverkan i alla fall inte ökar dramatiskt. Det gör förstås inte slarvet med återvinningen till en bra grej i sig, men sett i termer av ekosystemens integritet kanske jag inte gjort så mycket skada ändå.

Eller om jag är sur och grinig och förolämpar dig idag (taskigt), så kanske du kan tycka att det uppvägs av att jag ber om ursäkt och bakar en kaka åt dig i morgon (snällt). Eller om du tvingar ditt ovilliga barn att gå till skolan idag, så kanske barnet ändå har anledning att känna tacksamhet om några år över att han/hon kan läsa och skriva.

I fall som dessa är gott och ont tämligen relativa ting. Ett större gott kan här ofta uppväga ett litet ont.

